

bb.54. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14.00 órától
zárásig

zsu kz

1980. május 13.

- 33. elhunyt hosszú ferenc
 - 34. megindultak a traktorok
 - 35. fajak cora-ból
 - 36. emlékérem átadás
 - 37. társadalmi szemle 19. jáv /
 - 38. természetvédelmi tanácskozás 10. jáv /
 - 39. társadalmi munka
 - 40. rizsma-nyomatok
 - 41. magyar-csehszlovák 11. jáv /
 - 42. bányász szakszervezete
 - 43. tájékoztató
 - 44. magyar küldöttség
 - 45. békehómap
 - 46. szerk. figy.
 - 47. vb-ülések 12. jáv /
 - 48. magyar-olasz 13. jáv /
 - 49. oktatási filmhét
 - 50. magyar-csehszlovák 14. jáv /
 - 51. bajnok
 - 52. filmbemutató
 - 53. időjárás
 - 54. hírjegyzék
- /mti/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: halasi györgy
pásztor jános
koronczai emil

- v é g e -

-40-

21.00//zsu

21.15
3P

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

1980. május 14. s z e r d a

bb. 1. fao-program:
magyar szellemi tőke a fejlődő országok élelmezési gond-
jainak megoldására

i kg/mi/pp/gw kz

1980. május 14.

huszonhárom etióp agrármérnök számára kezdődött tizhetes továbbképző tanfolyam a gödöllői agrártudományi egyetemen. ezzel félidejéhez érkezett az a 3 éves program, amelyet a fao felkérésére dolgoztak ki az egyetemen a fejlődő országok szövetkezeti szakembereinek képzésére. eszerint 6 ország mezőgazdasági technikusai és mérnökei ismerkedhetnek meg a magyar agrárgazdaság termelési rendszereivel, a szövetkezetek munkájával. az ensz szervezete igen elégedett a magyar oktatók eddigi munkájával. e tevékenységről és a fao-ban a magyar agrárszakemberek részvételéről ozorai istván, a mém nemzetközi kapcsolatok főosztályának helyettes vezetője adott tájékoztatást az mti munkatársának.

- a fao mint ismeretes, az ensz egyik legjelentősebb szervezete, elsősorban a fejlődő országoknak nyújt anyagi és szellemi támogatást, élelmezési gondjaik megoldásához. magyarország aktív szerepet vállal ebben a programban. a magyar és a többi szocialista ország állásfoglalása szerint elsősorban a fejlődő országok termelési potenciájának javításában, a mezőgazdasági termelés szervezeti feltételeinek korszerűsítésében rejlik a sokhelyen máig is tartó élelmiszerválság megoldásának kulcsa. és ez mind sürgetőbb feladat, a statisztika szerint ugyanis jónéhány, főként afrikai országban az elmúlt években nem emelkedett az egy főre jutó mezőgazdasági termelés értéke, s igen alacsony színvonalon áll a népélelmezés.

/folyt. köv./

- 1 -

3P

bb. 1. /fao-program...../folyt/gw

-a különféle segélyek, anyagi támogatások azonban legfeljebb ideig-óráig enyhíthetnek az élelmezési gondokon, valójában olyan támogatásra van szükség, amely a termelés fellendüléséhez s hosszútávon az eredményes gazdálkodáshoz vezet. ehhez természetesen tőke kell, de a termelésfejlesztésben legalább olyan fontos a megfelelő színvonalu szakmai képzés.

- az e téren meglévő elmaradás pótlásában különös jelentősége van a magyar oktatásnak, a hazai termelési programok, a mezőgazdasági rendszerek, szervezési eljárások igen alkalmasak a fejlődő országok számára az adaptációra. ezért is kérte fel a fao hazánkat a hároméves oktatási program megszervezésére és lebonyolítására, a programba bekapcsolódó országoknak fejlettségi szintjétől, a termelési hagyományoktól függően más-más az igénye, például tanzániát, a benini népi köztársaságot és etiópiát a szövetségi mozgalom szervezeti kérdései mellett elsősorban a növénytermesztés szakmai módszerei érdeklik, több más afrikai ország mezőgazdasági hatóságaival most folynak a tárgyalások az oktatásról és ezen belül a témák kiválasztásáról, előreláthatólag nigéria, madagaszkár és szudán agrárszakembereit fogadják majd magyarországon.

-az oktatásban a gödöllői agrártudományi egyetemé a főszerep, a különféle tanszékek aktívan közreműködnek a fejlődő országokbeli vendégek továbbképzésében. a melegégyi tanszék oktatógárdája a gyakorlati kérdéseknek is szakértője, több évet töltött az afrikai országokban, hogy az ottani növénykultúrákhoz a megfelelő természeti módszereket kidolgozhassa. emellett különféle nagyüzemekben, termelőszövetkezetekben kapnak továbbképzést a vendégek. a jelenleg itt tanuló eítóp agrármérnökök például a palotási május 1 és a kondorosi egyesült termelőszövetkezet munkájába kapcsolódhatnak be..

- a tervek szerint a kedvező tapasztalatok alapján kibővítik az oktatást, a fao a mém-mel és a tot-tal újabb közös programot szervez. megkezdődtek a tárgyalások nemzetközi szövetségi oktatási központ felállításáról, ahol az eddigieknél szervezettebben nagyobb létszámot fogadhatnának továbbképzésre magyarországon, a fejlődő országokból, a szövetségi mozgalom tanulmányozására. az elképzelés szerint 1982-től indulhatna meg ebben a rendszerben az oktatás. emellett élénk az érdeklődés a magyar édesvízi haltenyésztés, valamint a vadgazdaság iránt. /mti/

- . -
- 2 -

3P

bb. 3. a szellőző művek új vizsgálati módszere a hatékonyabb környezetvédelemért - haszna forintokban is mérhető

i be/gg/gw/pp kz

1980. május 14.

a szellőző művek kísérleti műhelyében kétféle légtisztító berendezés kicsinyített mását készítették el. a készülékek az eredetivel azonos módon működnek, csak a súlyuk lett kisebb: több tonna helyett néhány száz kilót nyomnak. kisebb méreteik miatt könnyen utaztathatók és így segítségükkel a helyszínen, az eredeti körülmények között vizsgálható, hogy a gyárak, üzemek milyen egészséget, környezetet károsító anyagokat juttatnak a levegőbe. haszna forintokban is mérhető: a gyárak a szennyező anyagokból eddig a „házilag vett”, pormintákat küldték el a szellőző művekbe és azok alapján tervezették és készítették el a légtisztító, elszívó és ülepítő berendezéseket igen nagy összegekért. a legcélszerűbbet felelősségteljesen ilymódon kiválasztani nehéz feladat, és sok esetben működés közben vált szükségessé tökéletesítésük, mert kiderült, hogy a tanulmányozott pormintából éppen a legkárosabb hiányzott. a miniatürizált berendezések használatával ez a veszély nem fenyeget. a vizsgált területeken a porleválasztókból több is felállítható a munka jellegéből adódó sajátosságok figyelembe vételével, semmilyen káros anyag nem illanhat el észrevétlenül és a többféle mérési eredmény összehasonlításával az eddiginél jóval nagyobb biztonsággal ajánlható a megfelelő légtisztító berendezés. a pontosság fokozása érdekében újabb, különböző típusu porleválasztók kicsinyített másának elkészítését is tervezik.

a szellőző művek környezetünket hatékonyan védő új vizsgálati módszerét elsőként az öntődei vállalat szegedi vasöntődjében alkalmazták. egyszerre üzemeltették a két különféle porleválasztót és megfigyelték, hogy melyik tisztítja hatékonyabban a levegőt. az eredeti elképzelésekkel szemben bebizonyosodott, hogy az ugynevezett centrifugális mosó egymagában is elegendő, mert elvégzi a nagy hőmérsékletű gázok hűtését, a durvább szemcséjű porokon kívül a finomabbak jelentős részét is leköti, egymagában biztosítja a környezetvédelmi normákban előírtak betartását. ilyen pontos következtésekre a régebbi gyakorlat nem adott lehetőséget, és ez több száz ezer forintos felesleges beruházást jelentett volna az öntődjében.

/mti/

- . -
- 3 -

3P

bb. 2. népzenei fesztivál vácotti

i/kj/bc/gw kz

1980. május 14.

ötödik alkalommal adnak találkozót egymásnak vácotti - ezuttal július 5.-én és 6.-án - a hazai népdalénekesek és népi hangszeres együttesek. a magyar rádió szervezésében sorra kerülő népzenei fesztiválon olyan népies énekesek szerepelnek, mint budai ilona, dévai nagy kamilla, fábián éva hajdu erzsébet, zempléni mária. a hangszereseket többek között fábian mártia cimbalom-és németh lajos citeraművész képviseli. vácra utazik a kalamajka és a vizöntő együttes. a programokon fellép a váci vox humana énekkar is.

a magyar népzene seregszemléjének két helyszíne lesz: a madách imre művelődési központ és az állami zeneiskola hangversenyterme. a résztvevők három témakörben tartanak hangversenyt. megrendezik a magyar népzene és népdalt népszerűsítő koncertet, s hangversenyt adnak a fiatal művészek. a fesztivál egy részét a rádió élő adásban közvetíti, más részét pedig - egy héten belül - felvételről sugározza.

a népzenei találkozóját három évente rendezik meg a rádió: legutóbb - 1977-ben - szentendre adott otthont a seregszemlének. /mti/

- . -

bb. 4. durkó-bemutató svájcban

i kp/tr/gw/bc kz

1980. május 14.

hazaérkezett /svájcban/ durkó zsolt kossuth-díjas zeneszerző, ahol a berni rádió koncerttermében nagyszerű hangversenyen mutatták be turner illusztrációk című művét, s ezt a svájci rádió hangszalagon is megörökítette.

miként a szerző az mti munkatársának elmondta, hegedűre és 14 hangszerre írt darabját a zürichi kamarazenekar ulrich rehmann hegedűművész közreműködésével és rato tschupp karmester vezényletével adta elő. a svájci közönséggel egyébként nem először találkozott a művész. két régebbi darabjának ősbemutatóját ott tartották: 1969-ben a kolloidok című művének, 1971-ben ikonográfia i. című alkotásának tapsolható elsőként basel, illetve zürich zeneszerető hallgatósága. a bbc megrendelésére készített, és 1976-ban a leeds-i fesztiválon elsőként játszott turner illusztrációk című szerzemény londoni, stuttgarti, budapesti, isztambuli és párizsi bemutató után hangzott fel most bernben.

/folyt.köv./

- 4 -

37

bb. 4. /durkó - bemutató...../folyt/ww

terveiről, készülő munkáiról durkó zsolt elmondta, hogy jelenleg az angol „philipp jones”, 10 tagú rézfúvós együttes számára készül nagyobb kompozíciója. a tervek szerint a jövő évben bécsben lesz az ősbemutatója másik munkájának, az androméda című, orgonára, illetve csemballóra írt szólódarabjának, amelyet martin haselböck osztrák előadóművészek ajánl a szerző. /mti/

- . -

bb. 5. belsőépítészeti tárlat a műcsarnokban

i kp/tr/gw bc

1980. május 14.

a magyar belsőépítészeti elmúlt évtizedének seregszemléjére, e komplex művészeti ág fejlődésének áttekintésére készül a műcsarnok. május végén nyíló kiállításán 150 alkotó ad számot munkásságáról, valamint a belsőépítészeti sokoldalú feladatköréről: a különböző kommunális helyiségek - üléstermek, éttermek, szálloda-hallók, aluljárók - belső kiképzésének új megoldásairól, a modern burkolatfajták felhasználásáról, a társművészetek alkotásainak építészeti hasznosításáról, valamint a belsőépítészeti egy különleges területéről, a „külső építmények”, - vásári pavilonok, ivókutak - és kertibutorok tervezéséről, fekete-fehér, valamint színes fotók, rajzok, eredeti tervek mellett bőséges butoranyagot állítanak majd ki a rendezők, s helyet kapnak a tárlaton a kiegészítő alkotások: szőnyegek, kárpitok és más textil munkák, kerámiák, s ötvösművészeti díszítő-elemek is.

a belsőépítészeti 1970-1980 című tárlat a tervek szerint május 23.-án nyílik. /mti/

- . -
- 5 -

37

bb.6. felhívás aspiranturára

i/km/mi/bc/zsu kz

1980. május 14.

a tudományos minősítő bizottság pályázati felhívást adott ki aspiranturára, a felhívás megszerezhető a tudományos minősítő bizottság titkárságán, /budapest, v., münnich ferenc utca 7./ . a pályázatokat a főhatóságok személyzeti és oktatási osztályaihoz július 31-ig lehet beadni.

pályázni lehet belföldi és külföldi aspiranturára, külföldre bulgáriába, csehszlovákiába, kubába, lengyelországba, a német demokratikus köztársaságba, romániába, és a szovjetunióba, az egyik legfontosabb követelmény, hogy a pályázó olyan témát válasszon, amelynek egyértelmű a társadalmi hasznossága, s a benne való munkálkodás segíti a gyakorlatban felmerülő feladatok megoldását./mti/

-. -

bb.7. tsz lakótelep csongrádban

tób/st/zsu k z

1980. május 14.

termelőszövetkezeti lakótelep épül szentesen, a helyi termál tsz-nek rossz lakáskörülmények között élő vagy a tanyavilágból a városba költöző tagjai jutnak kedvező feltételek mellett több mint száz összkomfortos otthonhoz, a szentes-csongrádi út mentén már kezdenek kirajzolódni az új lakótelep utcái, kertes családi házak és emeletes társasházak épülnek tippstervek szerint, az idén legalább 30 lakásba költözhetnek be a családok, a többi ház pedig jövőre kerül tető alá.

az otp hitelen kívül a gazdaság 50.000 forint kamtmentes kölcsönt ad az érdekelteknek és segítséget nyújt az építési anyagok beszerzéséhez, a helyszínrre szállításához, ötletes módon gyorsítják meg a munkák kezdeti szakaszát: a szövetkezet a házak beton alapzatának elkészítéséhez két garnitúra zsaluzatot adott, amelyeket sorjában tudnak használni az építetők./mti/

-. -

-6-

BP

bb.8. elkészült a martonvásári beethoven hangversenyek programja

dáv/st/zsu kz

1980. május 14.

elkészült az idei martonvásári beethoven hangversenyek programja, az mta mezőgazdasági kutatóintézetének parkjában ezen a nyáron négy alkalommal csendülnek fel a nagy zeneszerző művei, az első koncerten, június 28-án a magyar állami hangversenyzenekar lukács ervin vezényletével és gabos gábor zongoraművész közreműködésével a fidelio nyitányt, az esz-dur zongoraversenyt, valamint a hatodik szimfóniát tolmácsolja, augusztusban három alkalommal - 1-én, 2-án és 16-án - rendeznek koncertet martonvásáron, 1-én és 2-án kobayashi kenichiro vezényli a magyar állami hangversenyzenekart, amely a mushashino japán kórus, valamint a magyar állami operaház művészeinek közreműködésével az egmont nyitányt és a kilencedik szimfóniát adja elő, az évadzáró koncerten németh gyula vezényletével és kiss gyula zongoraművész közreműködésével a 3. leonóra nyitány, a g-dur zongoraverseny és a hetedik szimfónia csendül fel, a koncertekre már megkezdtek a jegyek árusítását./mti/

-. -

bb.9. szerelők a harmincezer voltos vezetéken - megkezdődött a villamos feszültség alatt dolgozó szakemberek kiképzése szigetváron

kász/st/zsu kz

1980. május 14.

először alkalmazzák hazánkban a feszültség alatti villamos hálózatszerelés legújabb módszereit azok a szakemberek, akiknek első csoportja a napokban hagyja el a dédász szigetvári kiképzőbázisát, a külföldön már korábban sikerrel alkalmazott eljárást az idén több mint százötven szerelő és ugyanennyi munkairányító sajátítja el, a módszer lényege az, hogy a megfelelően szigetelt szerszámok - ugynevezett manipulátorok - segítségével áramjárta vezetékszakaszon dolgoznak a szerelők, a kikapcsolás nélküli karbantartás, javítás révén számottevően csökkenthető az energiakiadás, amelyet ezek a munkálatok eddig okoztak, csupán egy közepes, két megawatt terhelésű vezeték egy órai kiesésének elkerülésével ötvenezer forintot takarítanak meg a népgazdaságnak.

/folyt.köv./

-7-

BP

bb.9./szerelők a harmincezer ... folyt./zsu

az eljárás tanulmányozásával és meghonosításával a dél-dunántúli áramszolgáltató vállalatot bizta meg a villamosművek tröszt. a szakemberek másfél év alatt megismerkedtek a francia közép feszültségű és az ndk-ban használatos kisfeszültségű módszerekkel, szabályzatot dolgoztak ki a rendkívüli körülmények között megoldandó feladatok ellátására, egy régi üzemépületben megteremtették az elméleti oktatás feltételeit, tanpályát is építettek, amelynek feszültség alatt álló hálózatán „élesben”, gyakorolják a szerelők a több tízezer voltos vezetékek javításának mozdulatait, az ország áramszolgáltató vállalatától érkező szakemberek kiképzése mellett az eszközök beszerzéséről is a dédász gondoskodik, a szigorú alkalmassági vizsgálaton megfelelt szerelők nemcsak az elméleti és gyakorlati szakismereteket kapják meg szigetváron, hanem magukkal viszik a kiképzés kezdtén rendelkezésükre bocsátott speciális szerszámosládát, s később is a megszokott eszközökkel dolgoznak munkahelyükön./mti/

-.-

-8-

8P

bb 10. gyászjelentés

s um pr

1980. május 14.

mély megrendüléssel jelentjük, hogy a dorogi szénbányák lencsehegyi bányáüzemében 1980. május 9-én frontfejtési omlás következtében, munka közben életét veszítette braun lászló vájár, haász ferenc vájár, horváth lászló csillás, kozek róbert vájár, oláh antal vájár és petri mihály vájár. hősi halált halt bányásztestvéreinket gyászolják a bányászok, az egész ország. emléküket kegyelettel megőrizzük, családjaiknak és hozzátartozóiknak mély részvétünket fejezzük ki, együttérzéssel és gondoskodással osztozunk fájdalmukban és gyászukban.

bányaipari dolgozók szakszervezete

nehézipari minisztérium

magyar szénbányászati tröszt

dorogi szénbányák

/mti/

9.45 h

-.-

bb 11. elhunyt dr. vida ferencné

gk/ig/pr

1980. május 14.

dr.vida ferencné, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a vándor-kórus alapítója és örökös tagja 68 éves korában elhunyt. bucsuztatása majus 20-an délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp iii. kerületi bizottsága

/mti/

-.-

bb.12. a fővárosi vízművek

gk/ig/pr

1980. május 14.

értesíti a lakosságot, hogy a xiii. kerület csángó utcai és tűzér utcai lakótelepen víznyomás-csökkenés várható május 16-án 8 és 15 óra között. a jelzett időben az elektromos művek karbantartási munkálatokat végez. az esetleges ellátási panaszokért a lakosság szíves türelmét és elnézését kéri./mti/

11.10/ig

-.
-9-

114007

bb. 13. a bkv közleménye

i/jok/ig/pr

1980. május 14.

a bkv értesíti az utazóközönséget, hogy szerdától a petőfi hidon végzett munkálatok miatt - bizonytalan ideig - forgalmi változtatást léptet életbe. a 4-6-os jelzésű villamosok az eddigi moszkva tér - tompa utca utvonala helyett csak a moszkva tér - üllői út között közlekednek. az utasok az üllői utnál szállnak át a villamospótló autóbuszokra, amelyek mórincz zsigmond körtéri végállomása változatlan. /mti/

--

bb. 14. ételmérgezés nagyorosziban - eddig ötven beteget szállítottak a balassagyarmati kórházba

csiz/ká/ig/pr

1980. május 14.

ételmérgezés tüneteivel a nógrád megyei nagyorosziból kedd déltől szerda reggelig ötven beteget - zömmel gyereket - szállítottak a balassagyarmati kórházba. a megbetegedettek körülbelül egyharmadának állapota súlyos. az ételmérgezésben szenvedők gondos gyógykezelésére, valamint az esetleges újabb betegek zavartalan fogadása érdekében a balassagyarmati kórházban a fertőzőosztály mellett szükségkórtermet is kialakítottak.

a tömeges és súlyos ételmérgezés miatt megindított vizsgálat eddigi megállapítása szerint az első rendű „gyanusított”, az a málnafagylalt-massza, amelyet a múlt hét szombatján kapott a nagyorozsi szövetkezeti kisvendéglő-cukrászda a rétsági szövetkezeti cukrászati feldolgozó üzemtől. feltűnt azonban, hogy ételmérgezésre utaló panasz - bár a rétsági üzem látja el az egész környéket -, máshonnan nem érkezett. kiderült viszont, hogy a nagyorozsi cukrászda hűtőszekrénye, amelyben a fagylalt-masszát tárolták, nem működött, ennek ellenére a málnafagylaltot még hétfőn is mérték. ez a gondatlanság minden bizonnyal egyik előidézője a mérgezésnek. a kórokozó, valamint az ételmérgezést előidéző összes ok feltárására, a felelősség megállapítására a vizsgálat folytatódik. /mti/

--
-10-

11.30/ig

12.00
17

bb 15. halálos baleset

s um pr

1980. május 14.

pusztaszentlászló belterületén varga gyula 46 éves gépkocsivezető, pusztaszentlászlói lakos az általa vezetett autóbusszal elütötte hosszú lajos 40 éves helyi lakost, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség folytatja a vizsgálatot. /mti/

--

bb 16. emlékezés az arborétum alapítóra

lér/ká/mné um pr

1980. május 14.

szerdán szombathely határában, akámoni arborétumban a tudós dendrológusra, dr. saághy istvánra emlékeztek és megkoszorúzták az arborétum alapítójának szobrát. az 1890-as években létrehozott élőfagyűjtemény hazánk egyik legszebb arborétuma, amelyben több mint 3000 fafaj található. 1950 óta természetvédelmi terület. értékes növényállományát évről évre tervszerűen gyarapítják, amire jó lehetőségeket nyújt a nemzetközi magcsere egyezmény. öt világrész több mint 600 tudományos intézetével, kutató állomásával, botanikus kertjével tartanak rendszeres kapcsolatot. /mti/

--

bb 18. repcevirágzás tizezer hektáron

tóa/um ká pr

1980. május 14.

a hazai repcetermés egyötödét adó zala megyében az idén az utóbbi évek legjobb termése várható. a jól telelt növénynek kedvezett a tavaszi időjárás, szépen fejlődött és sikeres volt a kártevők elleni védekezés is. zala megye legfontosabb ipari növénye ezekben a napokban több mint 10 000 hektáron borult virágba. /mti/

--

- 11 -

11.40/um

13.00
17

bb 17. elhunyt fogel jözsefné apró olga

mi um pr

1980. május 14.

fogel jözsefné /apró olga/ a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, aki 1935-től volt a párt tagja, életének 80. évében elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása május 20-án, kedden délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri új-köztemetőben.

az mszmp xiii. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb 18. kelnek a fácáncsibék

káp/um ká pr

1980. május 14.

somogy megye egyik legnagyobb apróvad-tenyésztő üzeme a balatonnagyberek-i állami gazdaság keltetőjében napvilágot láttak az idei első fácáncsibék. az idén 84 ezer fácáncsibét várnak, amiből 37 ezret engednek ki megerősödve a nyár elején saját területükön. ötezret, törzsállománynak hagynak meg, a többit pedig a szárnyasvadtenyésztő rendszer partnergazdaságainak adnak el. /mti/

--

bb 20. a tanácsstag javasolta - a tanácsok valóra váltották

ő az-bty-iv-szü-tóa/pá um pr

1980. május 14.

az általános választásokat megelőző napokban méginkább a figyelem középpontjában állnak a tanácsstagok. megmérettek, a lakossági fórumokon kritikus szemmel vizsgálták: beváltotta-e munkájuk a hozzáfűzött reményeket. okosan egyeztetette-e a megbízói javaslatokat, kérelmeket a tágasabb közösség - kerület, város, ország - érdekeivel, szívével viselte-e a hozzáfűzött gondját, nem volt-e rest hivatali lépcsőkönt talpalni, cipőt koptatni, tüdőt kibeszélni, ha úgy volt rá szükség, megvívotta-e az igazságért, ha kellett.

/folyt.köv./

- 12 -

12.40/um

1305
07

bb 20. /a tanácsstag...1.folyt./um

a fővárosi tapasztalatok szerint megnőtt a kérések súlya, csip-csup ügyekkel nem hozakodnak elő a tanácsüléseken a lakosság képviselői. de mert nincs kis ügy - hiszen valaki, valakik számára az is fontos, nagyon fontos lehet - saját hatáskörükben elintézik vagy legalábbis törekednek erre: eljárnak az ikv-nál a késlekedő szerelők miatt, igyekeznek jobb belátásra bírni - a lakóbizottságok segítségével - a békéltelenkedő szomszédokat, jó szóval hatni a csalafinta, a nemtörődöm kereskedőre, iparosra. így azután tavaly kevesebb interpellációt terjesztettek be budapest tanácsülésein, mint korábban, mindössze százhuszat, de ezeken kívül a tanácsülésekre jellemző kötetlen eszmecsere keretében is számos ügy megoldását sietették.

a legtöbb interpelláció óbuda és erzsébetváros tanácsülésén hangzik el. az előbbi, dinamikus épülő városrészben a nagy építkezések megbolygatták a talaj természetes vízelvezető rendszerét, panaszolták a peremkerület szegélyén, a családi házak negyedében élők, így az eredetileg tervezettnél, különösen a duna-menti részen sürgősebbé vált a csatornázás. az illetékesek egyet is értettek a tempó gyorsításával. a városmagban, a vii. kerületben élők főként a közlekedés egyenlenségeit tették szóvá, s a tanácsügyi interpelláció nyomán több autóbusszjáratot sűrített a bkv. a sok közlekedéssel foglalkozó kérés közül az egyik a xvi. kerületben hangzott el a tanácsülésen. a tanácsstagok észrevétele alapján megvizsgálták a közlekedési lámpák elhelyezését, a lámpák szinkronját, újabb jelzőlámpákat állítottak fel a veszélyes átkelőhelyekenél, kereszteződésekben. azóta kevesebb is a baleset.

békés megyében a hétéves tanácsügyi ciklus alatt a közérdekű lakossági bejelentések közül 34 ezret ítéltek jogosnak, terjesztették a tanácsügyi fórumok elé, s eddig az esetek 80 százalékában megoldást találtak a gondokra. a terven felül bővült például a külterületi kereskedelmi hálózat, békéscsabán, kondoroson, orosházán, szarvason, battonyán új abc áruházak épültek, a megyeszékhelyen és mezőberényben vásárocsarnokot hoztak tető alá. a tanácsstagok javaslatai alapján tüzik ki a községekben az új járdák vonalát; örménykúton, kertészszigeten törpevizművet építettek, békésszentandráson, tótkomlóson, békéssámszonban ivóvízkutat furtak. a megyében 2100-zal több óvodásnak jutott hely új gyermekintézmények építése révén, a meglévők bővítésével, orosházán és gyulán nyolc-nyolc tantermes általános iskola, füzesgyarmaton egy négytantermes, battonyán, gyomán új könyvtár, mezőberényben művelődési ház épült.

/folyt.köv./

- 13 -

12.50/um

1310
07

bb 20. /a tanácstag....2.folyt./um

számos községben tornateremmel, ujkigyóson pedig uszómedencével gyanapodott az iskola, dombegyházán egészségházat, kőrösladányban bölcsődét, gyomán öregek napközi otthonát, mezőberényben szociális otthon falait húzták fel az interpellációk nyomán.

Zala megye városaiban, falvaiban több mint tízezer közérdekű javaslat hangzott el a lakossági fórumokon a két tanácsválasztás között eltelt években, nem hiányolhatták tehát a munkiót a tanácsi szócáták pergőtüzéhez a tanácstagok, s a reális és megvalósítható javaslatok rendre bekerültek a középtávu és éves fejlesztési tervekbe; négyszázharminc higanygőzlámpa felszerelésével korszerűsítették keszthely közvilágítását, 250-nél több kisgyereknek jut hely a város óvodaiban, a közétkeztetés javítására pedig önkiszolgáló éttermet nyitottak. nagykanizsán több tanácstag együttes javaslatára emelték a város legszebb középületét, a művelődési központot, az egyesült izzó fényforrás és üvegyárában dolgozó tanácstagok javaslatára épült a gyár közelében egy abc áruház, a kiskanisai városrészben pedig egy napközitthon az időskorúaknak, a lakosság kérését tolmácsoló tanácstagok javaslatára a megyeszékhelyen, zalaegerszegen újabb utcákat hálóz be a víz, s a gázvezeték.

a tanácstagok azonban nemcsak a lakosság településfejlesztési javaslatait közvetítették, hanem a társadalmi munkamegajánlásokat is. a közösségi ügybuzgalom, a tettrekészség ékes példáját a fiatal város, lenti lakói nyújtották: a 20 millió forintba kerülő új termálfürdő építési költségeinek negyötödét a lakossági munka fedezte. a hajdu-bihar megyei községekben a tanácstagi fogadóórákon a falugyűléseken a közérdekű javaslattevők közül a legtöbben a kommunális, illetve a jó ivóvízellátást szorgalmazták az elmúlt másfél évtizedben. tanácsi irányítással sok kezdeményezés is történt annak érdekében, hogy az országnak csapadékban és természetesen vízben legszegényebb vidékén, a hortobágy környékén ne kelljen néhol kilométereket is gyalogolni egy kanna ivóvízért.

/folyt.köv./

12.55/um

- 14 -

13.5
07

bb 20. /a tanácstag...3.folyt./um

az igazi nagy változás az utóbbi öt esztendőben következett be. a megyei tanács v. öt éves tervprogramja megfogalmazta a lakosság javaslatai alapján a tervciklus végére a megye valamennyi településén lesz vezetékös ivóvíz. a kitűzött program - amelynek megvalósításához a lakosság nagyszegű társadalmi munkával is hozzájárult - befejezéséhez közeledik, a megye minden településén van már vízmű, a régieket bővítik, újabb kutakat kötnek be. az idén a hajduság 70 vízműtelepe 11 millió köbméter vizet szolgáltat. ez évben hateressel nő a közműves vízellátó hálózatba bekötött lakások száma.

a szolnok megyéből érkező híradás szerint a mezőtúri városi tanács a tanácstagok javaslata alapján határozott, hogy az új lakótelep központjában építteti meg az óvodák központi konyháját. a konyha működik, s ugyanítt került tető alá egy modern, 210 gyermeknek otthont nyújtó óvoda is. a beruházási költségek több mint a felét, 12 és félmillió forintot itt is a lakosság teremtette elő társadalmi munkával. a tanácstagok járták ki, hogy a mélyfekvésű, belvizes lakóterületek mintegy 200 házában lakók otthonát ne áztassa a talajból a falakba szivárgó nedvesség, mintegy 3 millió forintos költséggel oldották meg a tereprendezés feladatát. /mti/

--

bb 21. időjárásjelentés

um

1980. május 14.

a meteorológiai intézet jelenti május 14-én, szerdán délben:

hideg éjszaka

észak- és közép-európa nagy részén továbbra is magas nyomású légköri képződmény helyezkedik el. ennek a keleti oldalán az évszakhoz képest hideg levegő áramlik szárazföldünk belseje felé. a hideg levegővel elárasztott területeken kedden a legmagasabb nappali hőmérséklet, 5, 10 fokkal volt alacsonyabb, mint a május közepének megfelelő átlag. a magas nyomású légköri képződmény nyugati oldalán, nyugat-, dél-nyugat-európában az enyhe léghullámok hatására változó-kony, szórványosan esős az idő. csütörtök estig a kárpát-medence időjárását az északkelet felől áramló, az évszakhoz képest hideg levegő határozza meg.

/folyt.köv./

- 15 -

13.0/um

13.2
14

bb 21. /időjárás...folyt./um

... hazánkban kedden időnként kissé megnövekedett a felhőzet, de így is egy-egy kisebb körzet kivételével, 10, 15 órán át sütött a nap. eső sehol sem hullott, a hőmérséklet csúcserőrtéke 13, 19 fok között volt. az északi, északkeleti szél több helyen élénk volt. szerda hajnalra 0, plusz 7 fokig hűlt le a levegő, de talajközeli főként az északnyugati, északi megyékben helyenként gyenge fagy is volt.

... ma délelőtti időnként megnövekedett a felhőzet, de eső sehol sem volt. a keleti, északkeleti szél több helyen megerősödött. a hőmérséklet 11 órakor 8, 12 fok között volt.

... budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 13,7 fok volt, a százéves átlagnál 1,9 fokkal alacsonyabb.

... ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1025 mb, alig változik.

... a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 14 fok volt.

... a duna vizállása budapestnél: 462 cm, a víz hőmérséklete 12,3 fok.

... a várható időjárás csütörtök estig:

... időnként megnövekvő felhőzet, néhány helyen futó esővel. a többfelé élénk, helyenként erős északkeleti, keleti szél éjszakára mérséklődik. az éjszakai lehülés erősödik. a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1, plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 12, 16 fok között. /mti/

..-

bb 22. 4,7 millió készülék - 25 éves a videoton rádiógyártása
zsi/um ká hgy 1980. május 14.

... huszonöt évvel ezelőtt, 1955-ben kezdődött székesfehérváron a rádiógyártás. az első nyomógombos, elektroncsöves készülékekből, a „jubilate”, rádióból 13 ezret készített a videoton. az elmúlt negyedszázad alatt 4 millió 700 ezer rádiót gyártott a székesfehérvári nagyüzem, összesen 45féle típusban, 6,5 milliárd forint értékben.

/folyt.köv./

- 16 -

13.45/um

14⁰⁰

bb 22. /4,7 millió készülék -...folyt./um

... az elmúlt 25 év alatt nagy fejlődésen ment át a rádiógyártás, meghonosodott a nyomtatott áramkör, 1973 óta csak tranzisztoros rádiók készülnek és megjelentek a korszerű, modul-rendszerű sztereo készülékek, a székesfehérvári videotonban jelenleg évente negyedmillió rádió készül, amelyeknek 60 százaléka exportra kerül.

... a jubileumról szerdán üzemi ünnepségen emlékeztek meg a videoton rádió gyáregységében. /mti/

..-

bb 23. 15 év alatt 600 ezer lakás épül elemekből - tanácskozás győrtött a paneles építkezésekről

csen/um ká hgy

1980. május 14.

... 1975 és 1990 között, a második tizenöt éves lakásépítési terv végrehajtása során 1,2 millió lakás épül hazánkban, s az építkezések felét előregyártott elemekből, panelekből valósítják meg - hangzott el azon a szerdai győri tanácskozáson, amelyet a paneles lakásépítkezésekről rendeztek. mint a megbeszélésen hangsúlyozták, a paneles építéstechnológia az utóbbi időben sokat fejlődött, s bebizonyosodott, hogy hazai házgyárak jelenleg 10-12féle lakástípus elemeit gyártják, s a tervezők külső megjelenésben is számos megoldást javasolnak. ezekkel bátran éljenek mindazok, akik érdemben döntenek egy-egy lakótelep építéséről vagy a városrekonstrukciónál.

... a győri tanácskozáson nagy teret szenteltek az új paneles építkezési formáknak is. az eddigi gyakorlat az volt, hogy elsősorban nagy lakónegyedeket építettek házgyári elemekből, holott ezek az elemek a magánételek építkezéseknél is jól alkalmazhatók. ilyen kísérleti építkezések eddig győrtött, szegeden és nyíregyházán valósultak meg. a cél az, hogy a jövőben az egész országban meghonosítsák ezt az építkezési formát. elsősorban kétszintes családi házak és sor-társasházak építésére alkalmasak a panelek, de építhetők belőlük más objektumok is, mint üdülők, szállodák, diákotthonok stb. a közeljövőben győrtött, sopronban, és mosonmagyaróváron adnak át házgyári elemekből készült diákszállókat. /mti/

..-

13.50/um

- 17 az elemekből is lehet korszerűen, izléseken építkezni.

14⁰⁰

bb 24. szabadkai amatőr képzőművészek kiállítása szegeden

dén/um ká hgy

1980. május 14.

a szegedi postaigazgatóság központi épületének társalgójában szerdán megnyitották a szabadkai „Veljko Vlahović” munkásegylet festők és szobrászok klubja, 27 tagjának kiállítását. a mintegy félszáz olajfestményt, akvarellt, falfaragást, krétarajzot, faliszőnyeget és más munkát 10 napig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 25. fejlődő nemzetiségi nyelvoktatás a zalai délszláv községekben

tóa/um ká hgy

1980. május 14.

magasabb szintre emelik a szerb-horvát anyanyelvi oktatást zala megye délszláv nemzetiségű községeinek iskoláiban - hangzott el a megyei nemzetiségi albizottság szerdán mura-keresztúron tartott ülésén, amelyen az anyanyelvi oktatás fejlesztéséről tárgyaltak.

a zalai nemzetiségi községek 7 óvodája közül négyben szerb-horvát nyelven is foglalkoznak a gyerekekkel, s az a törekvésük, hogy a másik három községi óvodában is megteremt-
sék a nyelvoktatás feltételeit. az általános iskolai nyelv-
oktatás továbbfejlesztésére új tagozatos iskolát hoznak létre, ahol az egyes tantárgyakat nemzetiségi nyelven oktatják. ezt az alsótagozatos tannyelvi iskolát 1981-től semjénházában indítják. a felsőtagozatos iskolákban az ötödik osztálytól kezdve tervezik egyes tantárgyaknál az anyanyelvi oktatás be-
vezetését.

az általános iskolai nyelvoktatást középfokon is folytatják. a nagykanizsai 406-os ipari szakmunkásképző intézetben meg-
szervezték a középfoku szerb-horvát nyelvoktatást. a nemzetiségi nyelvtanulás elősegítésére tovább szélesítik a szerve-
zett együttműködést a zalai délszláv községek és a jugoszláv határmenti horvát nemzetiségű települések oktatási és kulturális intézményei között. /mti/

--

- 18 -

13.55/um

1430

bb 26. fontos exportterdek a szőlőtermesztés és a borászat fejlesztése - tanácskozás győrről

cser/um ká hgy

1980. május 14.

a szőlőtermesztés és a borászat hazai helyzetéről, a történelmi borvidékek fejlesztéséről rendeztek kétnapos tanácskozást győrről, amely szerdán fejeződött be. a tanácskozáson hangoztatták: mindkét ágazat fejlesztéséhez fontos export-
érdekek fűződnek. bortermelésünknek csaknem fele exportra kerül, ami évente több mint 200 millió liter bor külföldi értékesítését jelenti. a teljes magyar mezőgazdasági és élelmiszer-exportnak csaknem a tíz százalékát adja a borexport.

jelenleg 174 ezer hektáron termesztenek szőlőt hazánkban az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, szakszövetkezetek és a kistermelők. a szőlőterület csökkent az utóbbi évtizedekben, a terméshozamok viszont jelentősen emelkedtek. a fontosabb történelmi borvidékeken sikerült megállítani a terület csökkenését. az ötödik ötéves terv időszakában 15 ezer hektáron telepítenek új szőlőket, elsősorban a balaton menti, az egri, a mátra vidéki és a soproni történelmi borvidékeken.

a győri tanácskozáson behatóan foglalkoztak a feldolgozási technológiával is. ezen a téren a fejlődés folyamatos. csak kiváló minőségű termékkel lehet a piacokon versenyben maradnunk, ezért a bor értékesítését intéző monimpex külkereskedelmi vállalat támogatja a borászati technológiai fejlesztéseket.

a győri tanácskozással egyidejűleg rendezték meg a győr-sopron megyei borversenyt. 102 fehér illetve vörös bort bíráltak el, s ezekből 15 kapott aranyérmet. a legtöbb aranyérmet - összesen 7-et - kiváló vörösboraival a soproni állami gazdaság szerezte. /mti/

--

bb.27. békés megye és a szegedi tanárképző együttműködése

sam/ká/ig/hgy

1980. május 14.

szerdán békéscsabán megállapodást kötött a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága és a szegedi juhász gyula tanárképző főiskola. a békésiek és a tanárképző szocialista együttműködésnek leglényegesebb része a megye pedagógusfelügyeletének további javítása. míg óvónőket békésnek a szarvasi, tanítókat pedig a debreceni képző nevel, általános iskolai tanárokat elsősorban a szegedi főiskola.

/folyt.köv./

- 19 -

14.12/ig

1430

bb 27. /békés meye....folyt./ig

a korábbi együttműködési szerződés eredménye, hogy míg másfél évtizede békésben az általános iskolák szakos pedagógus-ellátottsága csak 56 százalékos volt, jelenleg ez az arány jóval kedvezőbb: nyolcvanhat százalékos. mivel a megye még így is gyengének minősíthető a tanár-ellátottságban, az együttműködés további kiszélesítése várhatóan megoldja e gondot. a főiskola vállalja, hogy felvételnél betölti a békésiekre eső keretszámot, és a tanulmányok során figyelemmel kíséri a békési diákok fejlődését, s ösztönzi őket arra, hogy az oklevél megszerzése után szűkebb hazájukban álljanak munkába. a megyei tanács elősegíti a társadalmi tanulmányi ösztöndíj-rendszer kiszélesítését - jelenleg évente huszonöt békési hallgató kap szegedi tanulmányaira ösztöndíjat. segítséget ad a végzősöknek szakdolgozatuk elkészítéséhez, s a főiskolával közösen nyújt lehetőséget elhelyezkedésükhöz.

a tervszerű tanár-utánpótlás és továbbképzés feladatain kívül a megállapodásban egyebek közt szó van még a kölcsönös információcseréről, a diákok békés megyét feltáró tudományos munkájának támogatásáról. /mti/

-. -

bb 28. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 14.00 óráig

um

1980. május 14.

1. fejlődő országok szövetkezeti szakemberképzése
2. népzenei fesztivál váciott
3. új fajta légtisztítók
4. durkó-bemutató svájcban
5. belsőépítészeti tárlat a műcsarnokban
6. felhívás aspiranturára
7. tsz lakótelep csongrádban
8. beethoven-hangverseny program martonvásáron /1.jav./
9. szerelik a harmincezer voltos vezetéket
10. gyászjelentés
11. elhunyt dr. vida ferencné
12. a vízművek közleménye
13. a bkv közleménye
14. ételmérgezés nagyorosziiban
15. halálos baleset
16. emlékezés az arborétum alapítóra /2.jav./

/folyt.köv./

- 20 -

14.21/um

1448

bb 28./a belföldif....folyt./um

17. elhunyt fogel józsefné apró olga
18. repcevirágzás tízezer hektáron
19. keinek a fácáncsibék
20. tanácsstag javasolta - a tanácsok valóra váltották
21. időjárásjelentés
22. 25 éves a videoton rádiógyártása
23. tanácskozás győrtött a paneles építkezésekről
24. szabadkai amatőr képzőművészek kiállítása szegeden
25. nemzetiségi nyelvtanítás zalában
26. a szőlőtermesztés és a borászat helyzete - tanácskozás
27. békés megye és a szegedi tanárképző együttműködése
28. hírjegyzék

/mti/

-. -

bb.29. apadóban a kapos, szivattyúzzák a belvizet a sárközben

blb/ká ig hgy

1980. május 14.

a kaposon levonult az esők okozta árhullám, megkezdődött a környező dombvidék vizeit összegyűjtő folyó apadása. szerdán reggeltől első fokúra mérsékeltek a vasárnap elrendelt harmadfokú árvízvédelmi készültséget. jelenleg a mellékágakban kintrekedt vizeket „terelik”, a kaposba.

a sárköz vidékén, a szekszárd-bátai főcsatorna öblözetében tovább tart az elsőfokú belvízvédelmi készültség. a bátai szivattyúháznál három, a bankócinál egy nagyobb teljesítményű áttemelő szivattyú működik éjjel-nappal. /mti/

-. -

bb. 30. korszerű gyepgazdálkodás - több hus

kör/ká/gw hgy

1980. május 14.

hazánkban 1,300.000 hektár a természetes rétek, legelők területe, de csak ötszázezer hektáron folytatnak korszerű gyepgazdálkodást. a hazai husmarha valamint juhállomány nevelése és olcsó takarmánnyal történő ellátása szükségessé tenné a többi terület intenzív hasznosítását is - közölték a szerdán szikszón megrendezett gyepgazdálkodási tanácskozáson.

/folyt.köv. -

15.10/gw

- 21 -

1600

bb. 30. korszerű..... /folyt/gw

a megbeszélésen résztvevő több mint kétszáz állattenyésztő és növénytermesztő szakember a házigazda szikszói állami gazdaságban megismerkedett azzal a több éves átalakító munkával, amelynek során a gazdaság egész területének megközelítőleg felén, több mint háromezer hektáron korszerű gyepgazdálkodást valósítottak meg. ezen a területen háromezeröttszáz szarvasmarhát, valamint tízezer juhot tartanak. a hektáronkénti szénahozam eléri a negyven-negyvenöt mázsát. keresztezett állománnyal a husipari követelményeknek megfelelő vágómarhát produkálnak, s tavaly már megközelítőleg ezer tonna marhahúst szolgáltatottak. /mti/

bb. 31. irodalomtudományi tanácskozás nyiregyházán

kal/ká/gw hgy

1980. május 14.

a magyar irodalom műfajairól és a reneszánsz társadalomról kezdődött háromnapos tudományos tanácskozás szerdán nyiregyházán, a bessenyei györgy tanárképző főiskolán. a magyar tudományos akadémia irodalomtudományi intézete reneszánsz-kutató csoportja hagyományos tanácskozásának előadói többek között xvi. és xvii. századi magyar irodalom és társadalom kapcsolatáról, a xvi. századi magyar szórakoztató olvasmányokról és olvasóközönségükről tájékoztattak, s kitérnek a korabeli szerzők, nyomdászok munkásságára is.

a tanácskozás csaknem száz résztvevője eszmecsereket követően tanulmányuton ismerkedik meg szabócs-szatmár reneszánsz kori emlékeivel. /mti/

bb.32. hetvenöt éves a magyar turbinagyártás - sajtótájékoztató a láng gépgyárban

t/mg/z;pp/zsu hgy

1980. május 14.

hetvenöt éves a magyar turbinagyártás: 1905-ben a láng gépgyárban egy cseh kőszénbánya megrendelésére elkészítették az első magyar gőzturbinát. ebből az alkalomból rendeztek sajtótájékoztatót szerdán a láng gépgyárban, ahol kassai józsef vezérigazgató ismertette a gyár múltját, jelenét, és a már kirajzolódó közeljövőjét.

/folyt.köv./

15.30/zsu

-22-

16⁰⁵ p

bb.32./hetvenöt éves ... folyt./zsu

az első turbinát - a ma napig - ezeregyszáz követte. természetesen, hogy háromnegyed évszázad ipari fejlődése a turbinákon is lemérhető: az első turbina még 210 kilowatt teljesítményre volt képes, ma már viszont 200 ezer kilowattot is gyártanak a lángban. egyebek közt olyat, ami nukleáris tüzelőanyaggal fűtött erőművekben is felhasználható. a fejlődés mércéje azonban nem a múlttal való összehasonlítás. sokkal inkább az, hogy a gyár miként alkalmazkodik a mindekorai piaci igényekhez. ebből a szempontból érdekes azonosságok fedezhetők fel a századeleji és a mai láng között.

a láng schasem számíthatott nagy hazai felvevő piacra, hiszen az iparágak erőművek részéről nincs akkora igény, ami sorozatgyártásra adna lehetőséget. ezért a múltban is, s ma is, a szellemi és gyártókapacitást a külföldön eladható egyedi termékek gyártására alakította a gyár. a láng hirtelén azonban az elmúlt, hogy képes-e felvenni a versenyt a tőkeerősebb külföldi cégekkel. éppen ennek okán vezették be annak idején a turbinagyártást. ma a kereslethez igazodva a turbinák mellett a kazánok, élelmiszeripari gépek - a fejlődő országokban és a szovjetunióban eladható paradiocsomsűrítő berendezések - valamint a nehézszerkezeti berendezések képezik a termelés fő gerincét. a láng termékeit négy földrészen vásárolják, s ezek az elmúlt öt évben harmincmillió dollár hasznot hoztak a gyárnak. a következő tervidőszakban már 50-60 millió dollár exporttal számolnak. a bevétel nagy részét - negyven százalékát - három évvel ezelőtt még a turbinagyártásból könyvelték el. noha a turbinának hagyománya van a láng gépgyárban, a részesedése csökken, ennek oka, hogy 1977 óta a hazai erőművek nem igényelnek újabb turbinát. ezért, valamint a külföldi keresletváltozás okán - a fő profil 1982-ig a kazánok és a vegyigépek gyártására tolódik. a piaci előrejelzések viszont arra mutatnak, hogy 1983-tól újra a gőzturbinák veszik át a vezető szerepet. az egyik friss megrendelésnek megfelelően 1983-ban 150 megawattos fűtőturbinát szállítanak helsinkibe.

visszatérő motívum a gyár történetében a szellemi termékek vásárlása. már az első turbina is svájci licenc alapján készült. a mai világsikerű berendezések közül az ygnis-kazánok, s a bbc-turbinák készülnek - ugyancsak svájci licenc alapján. a licencvásárlások a technológia fejlődését tették lehetővé. ennek köszönhető, hogy a láng gépgyár atomerőművek berendezéseinek előállítására is felkészült, amit szovjet megrendelések és a paksi szállítások is bizonyítanak. /mti/

15.35/zsus

-23-

16¹⁰

bb.38. elhunyt bulla elma

k/tr/bc/zsu hgy

1980. május 14.

pótolhatatlan veszteség érte a magyar színházművészetet: bulla elma, kossuth-díjas kiváló művész, a vigszínház tagja május 14-én, súlyos betegség után elhunyt. temetéséről később történik intézkedés.

kulturális minisztérium
színházművészeti szövetség
vigszínház

/folyt.köv./

bb.33. a tit országos elnökségének ülése

t/kj/bc/zsu hgy

1980. május 14.

tartalmában, színvonalában dinamikusan fejlődött, korszerűbbé vált az utóbbi években a tit tevékenysége, formailag gazdagodott, jelentősen nőtt a rendezvények és a résztvevők száma, erősödött a szervezet mozgalmi jellege, rangosabbá vált helye a közművelődésben - állapította meg szerdai ülésén a tit országos elnöksége az 1977-ben megtartott VII. közgyűlés óta végzett munkát értékelve, s a jövő feladatait körvonalazva.

a tit évenként mintegy 120 ezer előadást, 14 ezer egyéb rendezvényt, csaknem 2500 nyelvtanfolyamot, s kétezer közismereti tanfolyamot szervez. az előadások és a más rendezvények látogatóinak a száma meghaladja a 6 milliót, s a tanfolyamokra is több mint százezren iratkoznak be. az ismeretátadási formák közül a szabadegyetemek és a tanfolyami ismeretterjesztő foglalkozások a legnépszerűbbek. különösen nagy az érdeklődés a közismereti tanfolyamok iránt, az utóbbi három esztendőben 40 százalékkal többet szerveztek - 36 százalékkal több hallgató részére -, a nyelvtanfolyamok száma pedig 10 százalékkal nőtt. nagy népszerűségnek örvendenek a tudománybaráti körök is.

fontos feladatának tekinti a tit az ismeretközvetítést a fizikai munkások körében. az utóbbi időszakban a munkások elsősorban a műszaki, az egészségügyi, a mezőgazdasági, a pedagógia témájú rendezvényeket látogatják.

/folyt.köv./

16.00/zsu

-24-

1620

bb.33./a tit országos ... folyt./zsu

az értelmiségiek az ismeretterjesztő programok közül főleg az idegennyelv oktatásban vesznek részt, de erőteljes érdeklődésük a művészeti, a pszichológiai és a pedagógiai előadások iránt is. a tanulók körében a tudománybaráti körök, a távcsöves bemutatók és más csillagászati jellegű foglalkozások a kedveltebbek.

ádám györgy, a társulat elnöke a jövő feladatairól szólva többek között hangsúlyozta, hogy még jobban fel kell lépni az általános nézetekkel szemben. gondolkodnak azon is, miként lehetne még vonzóbbá tenni a különféle rétegek körében az ismeretek népszerűsítését.

a 30 ezres tit-tagság következő kétéves tevékenységében kiemelt figyelmet fordít a társulat kísérletező, az újító, a korszerűsítő kezdeményezések ösztönzésére, támogatja az új törekvéseket, a XII. kongresszus irányelveinek megfelelően minden tudományterületen, művészeti ismeretterjesztő ágazatban, formában megkeresi a sajátos tartalmakat, eszközöket és módszereket, amelyekkel közvetlenül vagy közvetve elősegít - heti a legfontosabb politikai, társadalmi gazdasági feladatok megvalósítását.

a tit, amely európa egyik legrégebbi ismeretterjesztő társulata, napjaink legaktuálisabb feladatának tekinti a nemzetközi politikai események gyors megismertetését, az események háttérében lévő folyamatok, erőviszonyok megvilágítását, a közéleti aktivitást, a szocialista demokrácia erősödését segíti a politikai, közgazdasági, a jogi, a nyelvi ismeretek széleskörű terjesztésével, s ennek során lehetőséget teremt a vitára is. a tit a jövőben fokozottabban részt vállal a közgazdasági alapismeretek és szemlélet fejlesztéséből, a népgazdasági egyensúly megteremtéséhez megvalósítandó feladatok elemző megvilágításából, a szakmaváltást megkönnyítő ismeretek átadásából, valamint a szakmai tudást megalapozó természettudományos műveltség növeléséből.

a programok sorában gyarapítani kívánja a munkára, a még eredményesebb szemléltetésre, lehetőséget adó ismeretátadási formákat, az országjárás mellett a tudományos vetélkedőket, a távcsöves bemutatókat, a szakköröket, a tudománybaráti köröket, a kiállításokat, s a laboratóriumi gyakorlatokat is rendszeresebbé teszi. a növekvő igényeknek megfelelően még több helyen szervezik meg a munkások át- és továbbképzését szolgáló tanfolyamokat. jelentős szerepet kap a következő években a pihenéssel összekapcsolható szabadtéri ismeretterjesztés is./mti/

16.05/zsuu

-25-

1610

bb.34. a háromnyelvű város - megkétszereződött a nemzetiségi nyelvet tanuló gyermekek száma mohácson

igó/ká/p hgy

1980-. május 14.

mohács városában, ahol magyarok, németek és délszlávok élnek együtt, az utóbbi fél évtizedben megkétszereződött a nemzetiségi nyelvet tanuló gyermekek száma, az óvodákban háromszáz nemzetiségi származású kislány és kisfiú anyanyelvi gondozását látják el a nevelők, az általános iskolákban pedig hatszáz diák tanul német, illetve szerb-horvát nyelven. ujdonság, hogy mind több magyar család gyermeke is igyekszik elsajátítani a környezetében élő valamelyik nemzetiség nyelvét.

mohács az ország egyik leginkább nemzetiségi jellegű városa, ezért is tüzte szerdai ülésének napirendjére a baranya megyei tanács nemzetiségi bizottsága a mohácsi németek és dél-

szlávok helyzetének vizsgálatát, az ülésen fischer jános mohácsi tanácselnök elmondta, hogy az utóbbi időben megélénkült a nemzetiségi lakosság közéleti tevékenysége a duna-parti városban, a júniusi választások előkészítése idején a németek és a délszlávok újabb rétegei, csoportjai kapcsolódtak be a város politikai-társadalmi életébe, a jelölőgyűlések alapján a tanács tagjainak - várhatóan - mintegy husz százaléka lesz nemzetiségi származású.

a mindenki által ismert délszláv farsangi hagyományon - a busójáráson - túlmenően is igen gazdag, változatos közművelődési munka fejlődött ki a mohácsi nemzetiségiek körében, a tíz éve alakult délszláv klub eredményes tevékenységéért megkapta a „szocialista kulturáért, kitüntetését. két évvel ezelőtt létrejött a német klub is. mohácson működik a délszláv báziskönyvtár, amely csaknem tízezer kötettel rendelkezik már, a nemzetiségi hagyományokat gyűjtő kanizsai dorottya muzeumban tízezer néprajzi tárgyat, valamint hetven mágnozalagnyi szöveg- és dal-lamanyagot őriznek. /mti/

--

bb.35. tájékoztató a gyepterületek fütermésének betakarításáról

pp/mi/p hgy

1980. május 14.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter a háttáji kisegítő gazdaságok termelésének fejlesztéséről szóló határozat alapján felhívja, a tanácsok végrehajtó bizottságait, hogy gondoskodjanak valamennyi gyepterület termésének betakarításáról.

/folyt köv./

96.30/p

-26-

1400
1400

bb.35. / tájékoztató.....folyt/p

felmérték, melyek azok az utmenti árokpartok, ut, vasuti, ár- víz- védelmi töltések, erdőterületek és nagyüzemi rétek, amelyekről tulajdonosaik kezelők/ a teljes fütermést nem tudják betakarítani és az összegyűjtött igények alapján a szarvasmarha tartással foglalkozó kistermelők között május 15-ig ingyenesen szét kellett osztani, ha a tulajdonosok /kezelők/ a fűvet június 5-ig nem kaszálják le, azt bárki ingyenesen betakaríthatja. a mezőgazdasági nagyüzem kaszátlan, illetve nem hasznosított rét és legelő-területe után aranykoronában nyilvántartott kataszteri tiszta jövedelme ezerszeres szorzatának megfelelő forint összeget köteles befizetni, a magánszemélyek betakarítatlan rét-területét a helyi tanács szakigazgatási szerv javaslatára a járási földhivatal határozattal állami tulajdonba veszi.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium felhívja a tanácsai szerveket, hogy az idei jó fütermés lehető legkisebb veszteséggel történő betakarítása érdekében a közleményben foglaltak végrehajtását szervezzék meg, ellenőrizzék és maradéktalanul érvényesítsék. /mti/

--

bb.36. rudolf emil kalman,

s/pr/p hgy

1980. május 14.

a zürichi eidgenössische technische hochschule professzora, a z mta tiszteleti tagja az akadémia meghívására hazánkba érkezett. itt tartzkodása során az mta számítástechnikai és automatizálási kutató intézetében szemináriumot vezet „a rendszerelmélet modern kérdései, című témában, és részt vesz a május 26-28 között salgótarjánban rendezendő „rendszerelmélet, konferencián. /mti/

--

bb.37. kitüntetés

end/kz/zsu hgy

1980. május 14.

a népköztársaság elnöki tanácsa csáki istván nyugdíjasnak, az mszmp szolnok megyei bizottsága volt első titkárának 60. születésnapja alkalmából a szocialista magyarországi érdemrendet adományozta. a kitüntetés szerdán szolnokon a megyei pártbizottság székházában baranyai tiber, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője adta át. jelen voltak a megyei pártbizottság a megyei tanács és a tömegszervezetek vezetői. /mti/

--

16.45/zsu

-27-

1405
1405

bb.39. bővítik a síó medrét, új vizilépcsőket építenek- fél-
idejükhez érkezettek a vízügyi munkálatok a síór

dáv/ká/zsu hgy

1980. május 14.

félidejüköz érkeztek a síór 1971-ben megkezdett víz-
ügyi munkálatok, amelyek célja a síó medrének bővítése.
Új vizilépcsők építése, a balaton vízszintingadozásának csök-
kentése, a vízkárok elhárítása, valamint a víz megfelelő
hasznosítása. a bejelentés a magyar hidrológiai társaság kö-
zépduánntuli csoportjának szerdán székesfehérvárott megrende-
zett ankétján hangzott el, amelyen nagyszabású - több tervi-
dőszaon végighuzdódó - beruházás helyzetét vitatták meg a
szakemberek. síófoktól a kapos torkolatáig, illetve szekszárd-
tól köles térségig végeztek a meder bővítésével, s két vi-
zilépcsőt építettek. a munka eredményei már mutatkoznak: egy
éven belül 54 millió köbméterrel nőtt a balaton tárolt víz-
készlete, s optimális szintre csökkent a vízszintingadozás.
ez utóbbi egyik feltétele a vízminőség javításának, a tó élő-
világa védelmének. a bővített meder minimálisra csökkentet-
te az árvízveszélyt. a munka méreteire jellemző, hogy a szek-
szárdtól medináig terjedő szakaszon több, mint kétmillió köb-
méter földet mozgattak meg, hárommillió hétszáz ezer köbméter
betont és huszonnyolc ezer köbméter követ építettek be. a munka
előreláthatóan még nyolc- tiz évig tart. többek között a kapos
torkolatától kölesdig kiépítik a medret, s öt új vízi-
lépcsőt építenek. /mti/

bb.40. kifizették az öttalalatos lottószelvények nyereményét

1/mg/pp/zsu hgy

1980. május 14.

kifizették a 18. játékhet két öttalalatos lottó-
szelvényének nyereményét. a sportfogadási- és lottóigazgatóság
tájékoztatása szerint szerdán az otp iv. kerületi fiókjában,
valamint az otp központi pénztárában a nyertesek átvették az
egyenként 1 082 402 forintot összeget. /mti/

16.45/zsu

-28-

410

bb.41. svéd akadémiai elnök magyarországi látogatása

k/gg/bc/zsu st

1980. május 14.

a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására május
11-14. között budapesten tartózkodott nils gralen professzor,
a svéd királyi műszaki akadémia elnöke. magyarországi látó-
gatása során felkereste az mta központi kémiai intézetét,
a textilipari kutató intézetet és a műanyagipari kutató intézetet.

nils gralen magyarországi tárgyalásai során áttekin-
tették a magyar-svéd tudományos kapcsolatok helyzetét és azok
továbbfejlesztésének lehetőségeit.

a svéd akadémia elnökét fogadta rónai rudolf, a kki
elnöke, pál lenárd, az omfb elnöke, szetnágóthai jános, az
mta elnöke és láng istván, az mta főtitkárhelyettese, vala-
mint gonda györgy, az országos környezet- és természetvédelmi
hivatal elnöke. /mti/

--

bb.42. kitüntetés

pp/pá/zsu st

1980. május 14.

az elnöki tanács barna sándort, a mezőkovácsháza és
vidéke áfész elnökét három évtizedes szervezetkezeti tevékeny-
sége elismeréseként, amellyel hozzájárult az áfész kimagasló
eredményeihez, nyugállományba vonulása alkalmából, a szoci-
alista magyarországot érdemrenddel tüntette ki. a kitüntetést
szlameniczky istván, a szövetség elnöke adta át. /mti/

--

bb.43. huszár istván moszkvába utazott

pp/z/zsu st

1980. május 14.

huszár istván a minisztertanács elnökhelyettese, az
országos tervehivatal elnöke szerdán moszkvába utazott, hogy
az 1981.-1986. évi együttműködés egyes kérdéseiről tárgyalá-
sokat folytasson. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren
megjelent valerij leonidovics muszatov, a szovjetunió követ-
tanácsosa. /mti/

--

17.20/zsu

-29-

1980
37

bb.44. befejeződött a szocialista filmek fesztiválja

i/jokótr/bc/zsu st

1980. május 14.

a szovjet filmek napjával szerdán véget ért a szocialista filmek magyarországi első fesztiválja. a hazai filmélet jelentős eseményéről veress józsef, a mokaép igazgató-helyettese nyilatkozott az mti munkatársának:

- csehszlovákia és az ndk filmeseinek példáját követve, az országos béketanács illetékeseivel és a szocialista országok magyarországi kulturális képviselőivel együtt rendeztük meg hazánkban a szocialista filmek fesztiválját. a béke és barátság hónapja rendezvény-sorozatába jól illeszkedő vetítések egyidejűleg több célt szolgáltak. a kiválogatott filmekkel igyekeztünk bemutatni a részvevő országok - bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, az ndk, románia és a szovjetunió - filmművészetének multját, ráirányítani a figyelmet a szocialista filmművészet értékeire, s elmélyíteni a béke és a barátság gondolatát.

- a május 8-tól 14-ig tartott fesztivál filmjeit budapesten a gorkij, a horizont, a szikra és az új tükör filmszínház mutatta be, s azokat egyidejűleg 9 megye 74 mozijában is műsorra tűzték. közöttük volt tíz olyan filmalkotás is, amelynek magyarországi premierje még ezután lesz. a vállalkozás sikerét bizonyítja a fesztiválfilmek iránt megnyilvánult nagy érdeklődés. különösen a lengyel andrzej walda „érzéstelenítés nélkül”, és a szovjet ilja averbah „szerelmi vallomás”, című művei arattak közönségsikert.

- jelentős eredményként könyvelhetjük el, hogy már az első ilyen jellegű rendezvényre rangos filmművész küldöttségek érkeztek hazánkba. tagjaik között volt például a bolgár színész-rendező, ivan andonov, aki szerepelt gaál istván „magasiskola”, című filmjében is, valamint a fesztivál nyitófilmjeként bemutatott „öt este”, című szovjet filmalkotás női főszereplője, valentyina tyelecskova.

- a fesztivál programjába szervesen illeszkedtek a témához kapcsolódó kiállítások. a corvin moziban például május 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők az v. nemzetközi összehasonlító filmlakát kiállítást. itt a csehszlovákiaiban, az ndk-ban és magyarországon egyaránt forgalmazott filmekről készült plakátok láthatók. az új tükör klubmozi előcsarnokában május 16-ig mutatják be john heartfield német forradalmár művész háborúellenes fotomontázsainak gyűjteményét.
/folytköv./
17.50/zsu

-30-

1985
3P

bb44. /befejeződött ... folyt./zsu

- a hazánkban úttörő kezdeményezés fogadtatását látva, a béke és barátság hónapja keretében meghatároztuk, hogy ezantul évente megrendezzük a szocialista országok filmjeinek fesztiválját./mti/

--

bb.45. mazaroff miklós tárlata nyiregyházán

kal/zsu ká

1980. május 14.

a miskolcon élő és alkotó mazaroff miklós festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás szerdán nyiregyházán, a képcsarnok benczur gyula termében. a festőművész, aki 1958 óta tagja a borsodi megyeszékhely művészcsoportjának, elsősorban spanyolországi tanulmányútján született képeit mutatja be nyiregyházi tárlatán. a kiállítást május 29-ig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

--

bb. 46 választási nagygyűlés vácott - gáspár sándor mondott beszédet

ban/mné/gw st

1980. május 14.

választási nagygyűlést tartottak szerdán vácott, a madách imre művelődési központban. a jelenlévő több mint 500 pest megyei választópolgárt, a megye állami és társadalmi szerveinek vezetőit, közöttük cservenka ferencné, a pest megyei pártbizottság első titkárát, mondok pált, a megyei tanács elnökét, a képviselőjelölteket, valamint dr. bánk józsef érsek, váci püspököt, a hazafias népfront országos tanácsának tagját weisz györgy, a városi tanács elnöke köszöntötte.

a nagygyűlésen gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkára, pest megye 19. számú választókerületének képviselőjelöltje mondott beszédet. beszéde bevezető részében szólt arról, hogy a mostani képviselő-és tanácstagválasztás jelentőségét növeli az a körülmény, hogy hazánk társadalmi fejlődésének egy újabb, bonyolult és összetett szakaszához érkezünk, majd így folytatta:

- mindig vigyáznunk kell arra, hogy társadalmunkat soha ne ruházzuk fel olyan tulajdonságokkal, amelyekkel még nem rendelkezik, ne támasszuk vele szemben olyan követelményeket, amelyek kielégítésére még nem képes. most a fejlett szocializmust építjük, s az előbbrelépéshez szükséges anyagi-technikai bázist erősítjük. mai építő munkánk minden egyes eleme nagyon nagy jelentőséggel bír, jól lehet a változások kevésbé látványosak, mint a hatalom meghódítása utáni években.
/folyt.köv./

- 31 -

1985
3P

bb. 46. /választási nagygyűlés vácott...../folyt/gw

- szocialista társadalmunkban a vezetők és vezetettek viszonyát írott és íratlan szabályok határozzák meg. minden vezetőnek kötelessége - hangoztatta gáspár sándor -, hogy a maga munkaterületén alkotó légkört teremtsen, amelyben mindenki szívesen, elégedett emberként dolgozhat. arra kell törekedni, hogy a vezetők és vezetettek kölcsönös alkalmazkodásával - megtarva a társadalmi együttélés szabályait - a közösségben rejlő erő egy irányban hasson. nagyon lényeges az is, hogy ki tudjuk használni a társadalmi rendszerünk adta lehetőségeket, mert még ebben is jelentősek a tartalékaink. mindig keresni kell a szebbet, a jobbat, az előbbrevívót; mindig meg kell találnunk a módját annak, hogy lelkesen, jól végezzük a munkánkat. szocialista rendszerünk szabad utat nyit minden alkotó erő kibontakoztatása előtt, ezt a folyamatot erősíteni kell, mert ennek van értelme és haszna mind a társadalom, mind pedig az egyén számára.

- ma már a sok kisebb-nagyobb gazdasági, társadalmi egységben dolgozó vezetők és vezetettek pontosan tudják: rendszerünk nagy ereje abban van, hogy a közös ügyért, s mindannyiunk érdekében végzik tevékenységüket. ennek az építők munkának - hangsúlyozta befejezésül a szónok - az egyik elengedhetetlen feltétele a béke. ezután s. hegedüs lászló, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, pest megye 24. számú választókerületének képviselőjelöltje szólta a nagygyűlés résztvevőihez. a többi között a következőket mondotta:

politikánk egyik legfőbb erőforrása ma a szocialista nemzeti egység. hangsúlyosan szólnak erről a xii. pártkongresszus határozatai. ez a feltétele annak, hogy urrá legyünk gondjainkon és meg tudjuk valósítani terveinket. a nemzeti egység nem egyszerűen a párt politikájának a helyeslése, rendkívül lényeges vonása az, hogy a tömegek mind nagyobb része - a közösségben és egyénileg is - szerepet vállal a politika formálásából, tehát nemcsak javaslattevéssel, hanem cselekvéssel is kifejezésre juttatja egyetértését. június 8.-án, amikor népünk a szavazó urnákhoz járul, akkor a szebb, a magának épített jövőre szavaz - mondotta befejezésül s. hegedüs lászló.

a választási nagygyűlésen felszólalt még kurucz attila, a magyar hajó-és darugár váci gyára szakszervezeti bizottságának titkára, gil mária, a váci sztáron sándor gimnázium iv. osztályos tanulója pedig az első választók nevében beszélt.

x x x

- 32 -

19.00/gw

19^{hó}
3P

bb. 46. választási nagygyűlés vácott 2/folyt/gw

gáspár sándor a választási nagygyűlést megelőző napokban megbeszélést folytatott a pest megyei pártbizottság titkáraival és a megyei tanács elnökével. tájékoztatást adott az időszerű kül-és belpolitikai kérdésekről és véleményt cserélt a megyei vezetőkkel a megye gazdasági és politikai helyzetéről, a xii. kongresszus határozataiból adódó feladatokról. a nagygyűlés előtt gáspár sándor találkozott a választókerületében levő községek - ráckeve, tököl, szigetalom, szigetszentmiklós és halásztelek- párt, tanácsi és tömegszervezeti vezetőivel és lakosaival, akik településük helyzetéről, fejlődéséről, gondjairól tájékoztatták. gáspár sándor megtekintette választókerületének új, fontosabb létesítményeit is. /mti/

bb.47. szalmonella okozta a nagyoroszi tömeges fagyaltmérgezést - ötvenhatra emelkedett a megbetegedettek száma

csiz/zsu st

1980. május 14.

szerda délig ötvenhatra emelkedett a nagyoroszi megyei nagyorosziiban keletkezett tömeges ételmérgezés miatt kórházba szállítottak száma és még várhatóak újabb megbetegedések.

az ételmérgezést előidéző okok felderítésére indított vizsgálat során a köjál szakembereinek sikerült kimutatni a szalmonella baktérium jelenlétét mind a betegeknek, mind a nagyoroszi szövetkezeti cukrászdából származó málnafagyaltban.

a fagyaltmérgezés első tünetei kedden jelentkeztek nagyorosziiban, majd később hugyagon és patakon is. minthogy a megbetegedettek közül valamennyien - a pakatiak és a hugyagiak is - a nagyoroszi fagyaltból ettek, valószínűvé vált, hogy ez okozta a mérgezést. a gyanút alátámasztotta, hogy a

édes masszát nagyorosziiban szabálytalanul a szombat óta nem működő hűtőszekrényben tárolták, s a fagyaltot még hétfőn is árusították. a szalmonella jelenléte a fagyaltban bebizonyította a gyanu megalapozottságát.

a tömeges ételmérgezés ügyében a vizsgálat folytatódik. /mti/

-. -

19.15/zsu

-33-

20^{hó}
3P

bb.48. ülést tartott az országos választási elnökség

zsu st

1980. május 14.

szerdán ülést tartott az országos választási elnökség. a választási törvény alapján megvizsgálta az országgyűlési képviselőjelölteknek a hazafias népfront országos tanácsa elnöksége által benyújtott névsorát és megállapította, hogy valamennyi jelölt megfelel a törvényes követelményeknek.

a 352 országgyűlési választókerületben a jelölőgyűlések 367 jelöltet állítottak. a kettős jelölések száma 15.

az 59.270 helyi tanácstagi választókerületben a jelölőgyűlések 61.062 jelöltet fogadtak el. kettős jelölésre 1.767, hármas jelölésre 11, négyes jelölésre 1 tanácstagi választókerületben került sor. a választójogi törvény alapján a tanácstagjelöltek elfogadásáról a helyi választási elnökségek döntöttek.

mind az országgyűlési képviselők, mind pedig a helyi tanácstagok jelölőgyűléseit a közéleti aktivitás jellemezte. a jelölőgyűléseken több mint 2.200.000-en vettek részt, a megjelent választópolgárok mintegy 10 százaléka felszólalt, számos közérdekű javaslat és bejelentés hangzott el. sok helyen - tevékeny közreműködést vállalva a helyi feladatok megoldásában - társadalmi munkafelajánlásokat tettek. a jelölőgyűlések azt tanúsítják, hogy a nők és a fiatalok - a társadalomban elfoglalt helyüknek megfelelően - egyre jobban bekapcsolódnak a közéletbe.

az országos választási elnökség a képviselőjelöltek névsorát május 30-án teszi közzé a sajtóban. ugyanezen a napon a fővárosban és a megyékben a választási elnökségek a képviselőjelöltekről hirdetményt bocsátanak ki.

a helyi választási elnökségek ugyancsak hirdetményben tájékoztatják a lakosságot a helyi tanácstagjelöltekről./mtió

--

19.25/zsu

- 34 -

20¹⁰
3P

bb. 49. a hnf emlékszázlójának átadása a határőrségnél

t kj/tr/gw st

1980. május 14.

a határőrség megalakulásának 35. évfordulója alkalmából a hazafias népfront országos tanácsa szerdán emlékszázlót adományozott a belügyminisztérium határőrségének. az ady-ligeti laktanyában

megtartott ünnepségen részt vett, gál ferenc, az mszmp központi bizottságának osztályvezető-helyettese, s ott voltak az állami, a társadalmi élet képviselői. jelen volt fjodor kalisztratovics iscsenko altábornagy, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnokának helyettese is.

a himnusz elhangzása után ábel lászló, a határőrség országos parancsnokának helyettese köszöntötte a vendégeket, majd sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára mondott ünnepi beszédet.

- emelt fővel járó, a világban jól tájékozódó, a közösséget tisztelő és a saját egyéniségüket megőrző emberekre van szükség a mai nemzetközi helyzetben, amelyben bármilyen jelentéktelennek tűnő esemény is fontos változások forrása lehet - hangoztatta. jól kell ismerni önmagunkat, szövetségeseinket, állandó és átmeneti partnereinket, és azokat is, akik szembenállnak céljainkkal és politikánkkal. a kiindulópont a saját elkötelezettségünk legyen. elvi engedmények nélkül törekszünk arra, hogy a gyakorlati kérdésekben megállapodások jöjjenek létre. az eltérő uton járóknak tudniuk kell, hogy a jó akaraton, a békés programokon, az együttműködési szándékon túl megfelelő eszközeink is vannak arra, hogy megvédjük azt, amink van, amit ma alkotunk és amit holnap alkotni fogunk.

magyarországon szilárd a nép hatalma, az országban rend, biztonság van. ennek forrása a rendszerünk által megteremtett létbiztonság, az állampolgárok részvétele a közügyek intézésében és a népi fegyveres testületek, közöttük a határőrség szervezett, fegyveres, magasszintű munkája. közismert, hogy magyarország határai nyitottak azok számára, akik jó akarattal, kereskedelmi, ismerkedési szándékkal, pihenni vagy tárgyalni jönnek hozzánk. jól védettek viszont azokkal szemben, akiket rossz szándék vezet. e szándékok leleplezése, megghusítása a határőrség jól teljesített feladata. azt kívánjuk, hogy a határőrség továbbra is az eddigiekhez hasonlóan, kimagasló eredményekkel végezze munkáját, erősödjék összeforottsága a magyar néppel - hangsúlyozta befejezésül sarlós istván, majd átnyújtotta az emlékszázlót tóth imre vezérőrnagynak, a határőrség országos parancsnokának. a vezérőrnagy a kitüntetést megköszönve a határőrség három és fél évtizedes áldozatkész kötelességteljesítéséről szólt.

/folyt.köv./
20.15/vgw

-35-

20¹⁰
3P

bb.49./a hnf emlékszlójának ... folyt./gw

az ünnepi eseményben kei andrás belügyminiszter beszédével folytatódott. hangsúlyozta: a határőrség munkájával mindig bizonyította, hogy képes a megnövekedett feladatok teljesítésére. tevékenysége egybekapcsolódott és összeforrott népünk felszabadulás utáni történetével - mondotta.. az új határőrség és a rendőrség határrendészeti alakulatainak szervezése már 1945-ben megkezdődött. hőskor volt ez, a szó legigazibb értelmében: a hiányosan felfegyverzett testület eredményesen tevékenykedett, becsülettel helytállt a csem-pészekkel, a határsértőkkel folytatott küzdelemben.

- az elmúlt évtizedek során változtak a feladatok, változtak a szolgáltatásának a követelményei is. jelentősen növekedett és előtérbe került a határforgalom ellenőrzése. 1968-ban 10 millió-nál többen lépték át a határt, az elmúlt években pedig csaknem 48 millió utas okmányait ellenőrizték a határőrök, gyors átlépést biztosítva a forgalomellenőrző pontokon.

- a zászló a fegyveres szervek életében a becsületnek, a hősiességnek és amindenkor helytállásra való kötelezettség maradéktalan teljesítésének a jelképe. kifejezi a dolgozó népnek és fegyveres erőinek, testületeinek szilárd összetartozást, s emlékeztet a haza, a dolgozó nép odaadó, önfeláldozó szolgálatának, védelmének köteletségére. kötelezettséget jelent mindenekelőtt arra, hogy munkájukat, gondolkodásukat, magatartásukat és cselekedeteiket a párt, a nép, a munkásosztály ügyének önzetlen szolgálata hassa át - mondotta befejezésül kei andrás.

ezt követően felolvasták a szovjet határőrség táviratát, amelyben üdvözölte a fennállásának 35. évfordulóját ünneplő magyar határőrséget. az ünnepség az internacionálé hangjaival ért véget. /mti/

bb.38./elhunyt bulla elma....1.folyt/p

g-ár/z/bc/p st

bullá elma 1913-ban született selmecebányán, s szinte gyermekfejjel, 15 éves korában lépett először színpadra: fel-fedezője nem kisebb egyéniség volt, mint max reinhardt. a modern színházművészet egyik vezéralakjának, iskolát teremtő mes-terének tanítványaként évekig német színházakban, illetve bécs-ben játszott. a hazai közönség először 1934-ben, a belvárosi szin-házban, majd a vigszínházban láthatta. tehetségének korán ki-bontakozott teremtő ereje hamar a hazai színművészet élvonalá-ba emelte. az idősebbek közül még sokan emlékeznek shaw szent johannájában vagy kosztolányi édes annájában nyújtott felejthe-tetlen alakítására.

/folyt köv/
20.05

36 -

2011
37

bb.38./ elhunyt bulla elma....2.folyt/p

a felszabadulás után megújuló színházi életünk egyik meg-határozó egyéniségévé vált. 1952-ben tért vissza annak a színház-nak a falai közé, ahol korábban már évekig szerepelt: ismét a vig-színház tagja lett, s társulatához haláláig hűséges maradt. töb-bek között ibsen, capek, arthur miller, dürrenmatt drámáiban bizonyította jellemformáló képességének sokrétűségét. főként megrendítő drámai erejének kisugárzása tette emlékezetessé sze-repeit, de visszafogott, a lélek apró rezdüléseit is érzékeltető játékaival, finom gesztusaival minden alakot hitelessé gyurt, amelynek arcát kölcsönözte.

művészi munkássága során számos magyar filmben is szerepet vállalt, és szinte a kezdetektől lelkes támogatója volt a szü-letőben lévő művészeti ágnak, a televíziózásnak. az utóbbi években is fel-feltűnt a képernyőn, idősebb asszonyokat alakítva, de egyéniségének varázsából, művészi frissességéből mit sem veszítve. hosszabb ideje már, hogy súlyos betegség gyötörte, mégis, amikor ereje engedte, ott volt a színházban. utolsó szerepében - örkény istvá n: macskajáték című művében - több mint háromszáz alkalom-mal lépett fel.

hosszu, sikeres művészi tevékenységét számos kitüntetés-fémjelzi, egyebek között a kossuth-díj, és a népköztársaság kiváló művésze cím tulajdonosa volt. /mti/

--

bb.50. időjárásjelentés

pá/p st

1980. május 14.

várható időjárás csütörtök estig: időnként megnövekszik a felhőzet, elszórtan lehet záporosó. a többfelé élénk északkeleti, keleti szél helyenként megerősödik. a hőmérséklet kora délután 12-16 fok között várható. /mti/

--

bb.51. magyar vezetők üdvözlő távirata az osztrák állam-szerződés megkötésének 25. évfordulója alkalmából

kk/mi/bc/p st

1980. május 14.

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban köszöntötte dr. rudolf kirchschla: gert, az osztrák köztársaság szövetségiá elnökét, az osztrák államszerződés megkötésének 25. évforduló-ja alkalmából. lázár györgy, a minisztertanács elnöke dr. bruno kreisky szövetségi kancellárnak, apró antal, az országgyűlés elnö-ke anton benyának, a nemzeti tanács elnökének küldött üdvözlő táv-iratot. /mti/

--

20.20/p

-37-

21.37

bb.52. két egyfelvonásos dráma bemutatója szegeden

dén/ká/p st

1980. május 14.

az évad utolsó bemutatóiként két egyfelvonásos dráma került színre szerdán a szegedi kisszínházban. a második világháború utáni lengyel irodalom egyik kiemelkedő személyiségének, tadeusz rozewicz-nek a szemtanuk, avagy a mi kis stabilizációnk című művét cserneviits jolán fordításában adták elő a szegedi színészek: fekete gizi, nagy zoltán, bagó lászló és vass gábor. az est második részében az amerikai edward albee mese az állatkertről című művét elbert jános fordításában mutatták be. a szereplők király levante és kovács lajos voltak. mindkét drámát árkosy árpád rendezte. a két darab diszletei és jelmezei antall csaba tervei alapján készültek. a kísérőzenét mártha istván szerezte. /mti/

--

felhasználható : 21 órától

bb.53. magyar-ciprusi gazdasági megállapodás

sl/gg/pp/p st

1980. május 14.

a ciprusi köztársaság pénzügyminisztere május 11-14-e között budapesten tartózkodott veress péter külkereskedelmi miniszter meghívására. a két miniszter tíz évre szóló gazdasági, műszaki és ipari együttműködési megállapodást írt alá. a megállapodás előírja az árucseré bővítését, üzemek közös létesítését és korszerűsítését, harmadik piaci együttműködést, műszaki ismeretek, szakértők és delegációk cseréjét, árubemutatók szervezését és együttműködési vegyesbizottság létrehozását. a ciprusi pénzügyminisztert fogadta faluvégi lajos pénzügyminiszter, rácz páál külügyi államtitkár és timár mátyás, a magyar nemzeti bank elnöke.

a ciprusi vendég szerdán elutazott hazánkba. /mti/

afkszentisz afkszentiu

--

20.34/p

-38-

21¹⁰
3P

bb. 54. tíz éve történt - a szamosközi árvizre emlékeztek
fehérgyarmaton

kal/gw st

1980. május 14.

szerdán fehérgyarmaton ünnepségen emlékeztek meg a szamosközi árvíz tizedik évfordulójáról. a járási hivatal tanácsstermben rendezett eseményen ott volt tar imre, a szabolcs-szatmár megyei pártbizottság első titkára is. széles lajos, a fehérgyarmati járási hivatal elnöke emlékezett meg az egy évtizede történt drámai napokról.

1970. május 14.-én a hajnali órákban az előző napok hatalmas esőzéseinek hatására - 24 óra alatt az évi csapadék - mennyiség egyötöde hullt le a felső-tisza vízgyűjtő területére - megáradtak és kiléptek medrükből a szamosköz folyói. a hatalmas áradat falukat öntött el, házakat döntött romba, s elpusztította az állatállomány jelentős részét. a szamos nábrádi és tunyogmatolcsi gátján bekövetkezett szakadás következtében újabb településeket, köztük a járási székhelyt, fehérgyarmatot kellett kiüríteni. két nap alatt 28 ezer embert helyeztek biztonságba s 42 településről szállították el az ott élőket. a szamosközi árvíz több mint másfél milliárd forint kárt okozott.

am azonnal segített az ország: a szabolcsi árvízkárosultak segélyszámlájára rövid idő alatt 300 millió forintot gyűjtöttek, takarók, ruhák és élelmiszerek tonnái érkeztek a szatmári falvakba. a víz levonulása után pedig a magyar és szovjet katonai alakulatok, valamint az építőtáborozó fiatalok segítségével öt hónap alatt három és félezer lakóházat építettek újjá s 1700-at újítottak fel. egy esztendő leforgása alatt 47 iskolai tanterem készült el az árvíz sújtotta községekben, megépült nyolc óvoda, 2 egészségház, 10 művelődési ház, egy kollégium, 77 közintézmény, 16 kereskedelmi és 5 vendéglátó egység. tizenhat település új vízművet kapott, utakat, vasutakat hoztak rendbe az ország különböző részeiből szabolcsba sereglett építők.

a párt és a kormány vezetői megkülönböztetett figyelmet fordítottak a vidékre, amely egyre gyarapodó, bővülő ipari és mezőgazdasági termeléssel, dinamikus fejlődéssel viszonozza a tíz esztendővel ezelőtti nyújtott segítséget.

az emlékünnepség után a résztvevők megtekintették a járási hivatal előcsarnokában eredeti dokumentumokból, fotókból rendezett emlékkiállítás. /mti/

20.55/gw

- 39 -

21¹⁰
3P

bb. 55 a bkv közleménye

i ob/pá/gw st

1980. május 14.

a bkv értesíti az utazóközönséget, hogy május 16.-án, pénteken üzemkezdettől a 25-ös, a 25-ös gyors és a 70-es autóbuszokat az ifjugarda ut csatornázási munkálatai miatt, a következő módosított útvonalon közlekedtetni:

bosnyák tér felé: árokhát utig változatlan az utirány, majd veresegyházi ut - töltés utca-közvágóhid utca-horváth mihály utca érintésével a buszok eredeti útvonalukon közlekednek. a sipos dénes ut irányában az útvonal a közvágóhid utcáig változatlan, azon túl a csóvár utca és a szántóföld utca érintésével az eredeti útvonalon járnak a buszok.

új megálló a bosnyák tér felé: kacsóh pongrác ut, a veresegyházi uton az árokhát ut kereszteződése után, illetve a közvágóhid utca 22. szám előtt. a sipos dénes ut felé haladva a közvágóhid utca 26. számú házzal szemben, valamint a bogács utcánál létesült új megálló. /mti/

- . -

bb.56. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 órától zárásig:

gw st

1980. május 14.

29. apadóban a kapos
 30. gyep-gazdálkodás
 31. tanácskozás
 32. láng-gépgyár
 33. titfelnökségi ülés
 34. háromnyelvű város
 35. tájékoztató
 36. rudolf emil kalman
 37. kitüntetés
 38. elhunyt bulla elma
 39. vizügyi munkálatok
 40. kifizették a lottó öttalálatosokat
 41. svéd akadémiai elnök
 42. kitüntetés /6. jún./
 43. huszár istván
 44. filmfesztivál /6. jún./
 45. mazzaroff kiállítása
 46. nagygyűlés /6. jún./
 47. fagyalmérgezés
- /folyt. köv./

21.45/gw

- 40 -

22⁴⁵
3P

bb. 56. /a belföldi /folyt/gw

48. országos választási elnökség
49. hmf zászlóátadás /7. jún./
50. időjárás
51. üdvözlőtávirat
52. két egyfelvonásos
53. magyar-ciprusi /8. jún./
54. tízéve történt
55. bkv közlemény
56. hírjegyzék

/mti/

21.50/gw

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: fehér péter
 halasi györgy
 kiss tamás

- . -

v é g e

- 41 -

22⁴⁵
3P

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. május 15. csütörtök

bb.1. kétezeréves fürdő az aluljáróban - római emlékek feltárása óbudán

i/iv/pá/zsu dg

1980. május 15.

... a flórián téri áruház előtti gyalogos aluljárót úgy tervezik meg, hogy a föld alatt huzódó római kori fürdőmaradványok bemutatását is szolgálja. a tervek már a rajzaszalon formálódnak. ezt a fürdőt is a híres római vízvezeték látta el, melyet a mai római fürdői strand forrásai tápláltak. a vízvezeték-rendszerből egyébként eddig csaknem 90 pillért tártak fel a régészek a szentendrei uton.

az ókori vezetéktől három méterre leltek rá egy kétezeréves ép házfalra, amelyben még az ablakkeretek, a küszöbök és az ereszek is megmaradtak. mindez az m 11-es ut budapestről kivezető ága mentén, illetve részben alatta található, ezért az ut a mintegy 100 méter hosszan, a ritka emlék fölött vezet át. a munkák gyorsan haladnak: júliusra befejeződik a vízvezeték és a házfal rekonstrukciója is.

/folyt.köv./

BP

-1-